Hetlendingar seta sítt álit á føroyingar:

»Føroyska oljan« skal bjarga Hetlandi

Hetlendingar vilja samstarva við føroyingar um olju og gass frá møguligum komandi keldum við Føroyar. Teir bjóða okkum at brúka goymslur og útbúnað teirra í stóra oljuterminalinum Sullom Voe. Hetta verður ein góð loysn fyri Føroyar og fyri Hetland. Teir fara at biðja um fund við løgmann í næstum

Jan Müller
úr Aberdeen

Hóast hvørki olja ella gass er staðfest í føroysku undirgrundini, so kann nettup føroysk olja og gass gerast ein av lívbjargarunum hjá granna okkara fyri eystan, Hetlandi.

Nú nógv bendir á, at oljan frá framtíðar keldum í bæði Norðsjónum og økinum millum Føroyar og Hetland fer at verða flutt við smærri tangaskipum heldur enn gjøgnum rørleiðingar – pipelines – eru hetlendingar av álvara farnir at telja dagarnar til oljuævintýr teirra er av.

Sullom Voe, oljuterminalurin, sum er tann størsti av sínum slag í Europa og sum hevur havt ómetaligan týdning fyri bæði oljuvinnuna og ikki minst fyri Hetland, er í vanda fyri heilt at [illegible] Hetta fer at [illegible] hetlendska samfelagið. Bara við oljuterminalin í Sullom Voe eru knýtt 1200 arbeiðspláss. Fáa hetlendingar ikki avtalu um nýggjar olju- og gassleveransur innan fá ár, fer hetta so týdningarmikla arbeiðsplássið og inntøkukeldan fyri Hetland beint í søguna stutt eftir ár 2000.

Fund við Tim Eggard

[illegible] í Aberdeen greiddu umboð fyri hetlendskar myndugleikar frá [illegible] aðu samstundis um, [illegible] síðir vóru ikki syftar [illegible] Alt verður gjørt fyri at finna eina loysn. Hetlendingar hava júst havt fund við bretska orkumálaráðharran [illegible] og hann hevur lovað at vísa [illegible] størsta álvara. Eisini hava [illegible] Henda olja er higartil flutt til Sullom Voe um rørleiðing. Møguleikarnir við »offshore loading« [illegible] olja verður flutt beinleiðis í tangaskipum heldur enn gjøgnum rørleiðing, verður eisini umhugsaður [illegible] hetta er bílígari.

Skulu hetlendingar framhaldandi vera við í framlanda vinnuni krevst fyri tað fyrsta, at oljufeløg, sum arbeiða í Norðsjónum, halda fram við at brúka oljuleiðingarnar til Sullom Voe. Harnæst krevst, at Hetland fær lut í norðuratlantisku oljuni, og tað er her Føroyar koma inn í myndina.

Hetlandi tapti fyrsta »slagið« um Atlantshavsoljuna

Fyrsta oljan frá nýggju oljuprovinsini vestan fyri Hetland – tosað verður her um »A westside story« – frá Foinaventeltinum, skal flytast við tangaskipum til oljuterminalin Flotta á Orknoyggjunum. Henda avgerð hjá BP kom illa við hjá hetlendingum, sum hava hildið, at teirra oljuterminalur er natúrliga bóðið uppá atlantshavsoljuna. Tann avtalan er gjørd fyri eitt fimm ára skeið. Hetta tíðarskeiðið skal eisini verða brúkt til at meta um, antin tað kann lona seg at leggja rørleiðingar á havbotnin vestan fyri ella ikki. Til tess er neyðugt við at finna fleiri oljukeldur av Foinavenslagnum.

Men hetlendingar hava ikki givið skarvin yvir. Langt frá. Nú venda teir eygunum móti Føroyum og øllum teimum væntandi oljuøkjunum millum Føroyar og Hetland, sum enn liggur óroynt og óuppslagað.

Fara at tosa við løgmann

Ovasti embætismaðurin hjá hetlendska [illegible], Malcolm Green, greiddi mikudagin tíðindafólki á »Offshore Europe« framsýningini í Aberdeen frá, at teir í næstum fara at venda seg til føroysku myndugleikarnar [illegible] samarbeiði [illegible] komandi føroyska olju og gass.

[illegible]

– Vit fara at biðja um eitt fund við løgmann [illegible] samstarv millum føroyskar oljumyndugleikar og Sullom Voe [illegible]

– Hóast eingin olja og eingin gassur enn er staðfest, so [illegible] kanningar á føroyskum øki sum [illegible] kanningar. Tað gongur nógv skjótari í dag frá tí at olja er funnin, til framleiðsla kann byrja, enn fyrr, og hetta eiga føroyingar eisini at hugsa um. Vit vilja tí longu nú bjóða tykkum at brúka Sullom Voe terminalin, tá føroyska oljan er veruleiki, leggur Malcolm Green afturat.

Tá skal henda oljan so flytast gjøgnum oljuleiðing á havbotninum. Slík oljuleiðing finst als ikki vestan fyri Hetland enn. Men Malcolm Green ivast ikki í, at tá størri olju- og gasskeldur verða funnar í økinum millum Føroyar og Hetland, og hetta kann verða nær sum helst – og kann longu vera veruleiki, men verður hildið loyniligt – so fer tað at lona seg at leggja rørleiðing har heilt frá føroyskum øki og til Sullom Voe.

Hann vísir á, at fyri umhvørvið er hetta besti og tryggasti mátin at flyta framtíðar føroyska olju. Tað fer so eisini at geva væl av arbeiði til føroyingar úti á oljuteltunum. Mett verður eisini, at føroyingar fara at fáa meira fyri oljuna við at flyta hana gjøgnum rørleiðing enn við sokallaðum »shuttle« tangabátum frá oljukeldum og til lands. Malcolm Green hevur [illegible] meiningar um møguleikan at føra »føroysku« oljuna til lands í Føroyum. Hetta skuldi ikki verið neyðugt, tá ein størri oljuterminalur longu er í grannalagnum.

Tekin um stórar gassnøgdir

Sjálvur ivast Malcolm Green onga lotu í, at alt økið millum Føroyar og Hetland fer at verða ein stór framtíðar olju- og gassprovins. Hann vísir á, at oljufelagið Texaco hevur funnið sera stórar nøgdir av gassi nær hendis Clairoljufeltinum, sum liggur miðskeiðis millum Hetland og føroyska fiskimarkið.

Talan er eisini um gasskeldur á djúpum vatni út móti føroyska markinum. Texaco hevur gjørt hesi fund seinastu tvey árini og hevur megnað at hildið tey loynilig til nú.

Talan er um so stórar nøgdir, at tað, sum er funnið higartil, kann nøkta ein triðing av allari gassnýtsluni í Bretlandi.

Fleiri jarðfrøðingar, sum Sosialurin hevur tosað við seinasta árið, hava víst á møguleikan at finna stórar nøgdir av gassi í føroysku undirgrundini heldur enn olju. Hetta heldur Malcolm Green vera rættiliga natúrligt, nú so nógv gass eisini er á bretskum øki. Hann sigur, at verður rørleiðing løgd frá økjunum nærhendis Clair, kann gassið flytast til Sullom Voe. Texaco arbeiðir við eini ætlan at umgera gassið til eitt sera gott slag av dieselolju. Er nógv gass føroysku megin miðlinjuna, so verður her talan um eina heilt nýggja og stóra gassprovins, sum eisini skundar undir at fáa infrastruktur í økinum, tvs. pipelines til Hetlands.

Fund við oljuráðleggingarnevnd

Við øðrum orðum er framtíðin hjá Hetlandi eisini knýtt at menningini av eini olju- og gassvinnu í føroyskum øki. Hetlendingar hava í vikuni havt fund við limir í føroysku oljuráðleggingarnevndini um umrødd mál og teirra næsta stig er at koma til Føroya og greiða løgmanni, sum umsitur undirgrundarmál, frá sjónarmiðum sínum.

Malcolm Green sigur at enda í samrøðu við Sosialin, at eitt samstarv millum Føroyar og Hetland um olju og gass er rættiliga natúrligt, tá hugsað verður um tey føttu søguligu og mentanarligu bondini, sum hava verið millum bæði samfeløgini í mong mong ár.

Fyri at gera vart við seg hava hetlendingar ein rættiliga stóran bás á framsýningini. At hesin básur eisini liggur stutt frá tí føroyska er helst av tilvild. Men møguleikar hava so longu verið hjá føroysku og hetlendsku umboðunum á framsýningini at hittast hvør hjá øðrum og siga frá sínum sjónarmiðum um framtíðina.

Hetlendingar vilja hava fund við løgmann og bjóða føroyingum samstarv um komandi olju og gass í føroysku undirgrundini

Jákup Joensen, stjóri á Oilwind, fyrstu ferð við á oljuframsýning:

– Tað er rætt at vísa andlit

[illegible] føroyska luttøk [illegible] áhugin fyri olju [illegible] Aberdeen [illegible] um vit ikki [illegible] tullan, og at [illegible] at vera við á [illegible] framsýning, nú [illegible] olja er funnin við Føroyar og vit enn ikki hava [illegible] nakrar tankar um, hvussu vit skulu taka ímóti hesi avbjóðingini.

Ein av luttakarunum á framsýningini er kendi føroyski ídnaðarmaðurin Jákup Joensen, stjóri á Oilwind [illegible] Hann hevur [illegible] í mongum framsýningum í útlandinum við [illegible] fiskivinnuútgerð. Vit spurdu, hvat hann helt um hesa fyrstu føroysku luttøkuna [illegible] oljuframsýning.

– Eg haldi avgjørt, at tað er rætt at vísa andlit, at vit [illegible] at vit eru til. Hóast eingin olja enn er funnin, so bendir nógv á, at [illegible] í undirgrundini. Tá hugsað verður um, hvussu [illegible] kanningarnar eru komnar, so er tað ikki ov [illegible] at fara at fyrireika seg til at taka [illegible] avbjóðingini, sigur Jákup Joensen.

Hann heldur, tað er av stórum týdningi [illegible] verða eftirbátar [illegible] longu nú gera okkum [illegible] at kunna veita [illegible] føroyar verður á teimum.

Jákup Joensen, sum hevur verið við á nøkrum fiskivinnumessum kring heimin við teimum kendu Oilwind-spellunum, heldur eisini at tað er hugaligt at siggja, at fleiri føroyskar fyritøkur og stovnar her kunnu vera saman um sama bás. Hevði tað verið komið longri, so hevði tað sjálvandi verið betur at sýnt fram hvør sær, men hann heldur [illegible] ein góð fyrimynd [illegible] ur mál [illegible] andlit [illegible]

[illegible] umboðað á framsýningini. Kommunurnar [illegible] gjørt tiltak [illegible] flogvøllurin hevur fatt til rættis eina [illegible] liga og [illegible] Nevnast kann [illegible] eisini, at Atlantic Airways er við. Ein týðandi partur av tænastum til eina komandi [illegible] vinnu millum Føroyar og Hetland er nettup flúgving og her verður hugsað um fyrlutflúgving bæði við fólki og farmi.